

De ikke vil gaa Toldbeskyttelsens Vej, saa siger jeg i Dag som mange Gange før; Man skal komme bort fra at sætte Pariamærket paa Haandværkerstanden ved at underkaste den Indskrænkninger og Lavstvang. Haandværkerne skulle her, som i andre Lande, være fritstillede Forretningsmænd, der uhindret kunne konkurrere paa ethvert Omraade med Fabrikanten, Kræmmeren, Grossisten, Købmænd og Detaillister. Den Vej skulle vi gaa, det er den eneste Vej, ad hvilken Haandværkerne i Virkeligheden kunne bevare deres Selvstændighed, og hvis nogen tror, at de ikke kunne gøre det, vise alle Iagttagelser fra andre Lande, at det er en Fejltagelse. For øvrigt ere vi saa heldigt stillede, mine Herrer, at vi ogsaa paa Haandværkets Omraade kunne paapege et glædeligt Omslag. Der kom her til Tinget f. Eks. et Andragende, indbragt af det ærede Medlem for Randers Amts 6te Valgkreds (Neergaard), hvori mellem 800 og 900 Landhaandværkere, der tilhøre 16 Landhaandværkerforeninger, opfordre Rigsdagen til at vedtage det Toldlovsforslag, som Regeringen og Folketinget ere blevne enige om, og at bevare Næringsfriheden uindskrænket.

Jeg har her nævnt nogle Eksempler fra Haandværket; jeg skal fortsætte med nogle Eksempler fra Storindustrien, og jeg skal ikke vælge alt for mange, enhver vil kunne finde i Hundredevis af Eksempler af den Art, jeg her nævner. Naar man kun flittig læser disse Andragender paa den rette Maade — og det skal man jo gøre ved alt, hvad man læser — naar man af de givne Forudsætninger drager de rigtige Slutninger, vil jeg love Dem, mine Herrer, at der ret snart blandt sundt dømmende fordomsfri Mennesker ikke skal findes ret mange Protektionister tilbage her i Landet. Det gælder kun om at faa den Oplysning spredt, som Industrien selv har bidraget saa overordentlig meget til at forsyne os med gennem sine Andragender. Af Storindustrien vil jeg først ganske en passant nævne vor hjemlige Sukkerindustri og vor Margarineindustri. Sukkerindustrien har jo haft Talsmænd her ved mangfoldige Lejligheder i Favør af forøget Beskyttelse. Man har henvist til Udlandets Oversvømmelse med Sukker til lave Priser. Man

har klaget over Eksportpræmierne og fremstillet Forholdene saaledes, som om der for os ikke var den mindste Chance for i Længden at vedligeholde en Sukkerindustri, naar vi ikke gik til en yderligere Beskyttelse — lidt Beskyttelse have vi jo allerede nu. Naar vi da se paa Tallene for vor hjemlige Produktion, give de os et meget glædeligt Billede. Vi have ikke faaet færre Fabrikker, men flere Fabrikker. Vi producerede i 1892 her i Landet 39 Mill. Pd., i 1893 54 Mill. Pd., i 1894 75 Mill. Pd., i 1895 88 Mill. Pd., i 1896 88 Mill. Pd. og i 1897 97 Mill. Pd., altsaa mellem 1892 og 1897 er denne ulykkelige, med Ruin og Ødelæggelse truede Industri gaaet frem i Produktion fra 39 til 97 Mill. Pund. Hvis nu de Herrer kunde finde mig et eneste Land paa Jordkloden, hvor man gennem Protektionismen har opnaaet lignende sunde Resultater, vil jeg forpligte mig til en meget betydelig Udbetaling i et eller andet Øjemed; men der findes ikke i hele Verdensstatistikken noget saadant Eksempel. Danmark, som er et af de faa Lande, der har haft en overordentlig ringe Toldbeskyttelse paa Sukker, har enestaaende Resultater at opvise paa dette Omraade. Jeg har tidligere omtalt, at man i England har rejst fra en vis Side, fra Protektionisternes Side, en Bevægelse i Favør af Toldbeskyttelse paa Sukker. Da dette Forslag kom frem, støttet af en ret anset Statsmand, skrev et af de ledende engelske Blade: „Vi købe nu i London fransk og tysk Sukker for 1½ d. pr. Pd. Det samme Sukker koster i Frankrig i Detail“ — i begge Tilfælde regnes der med Detailpriser — „5 d. Pundet. Frankrig har nemlig støttet sin Sukkerindustri og gavnet det franske Samfund ved Eksportpræmier i Forening med en Beskyttelsestold. For at kunne betale Eksportpræmien maa et Land naturligvis have en høj Told, ellers vilde Udlandet kaste Sukker ind i Landet og opnaa Eksportpræmien for fremmed Produktion. Naar man gør det ene, er man nødt til ogsaa at gøre det andet.“ Nu skriver det engelske Blad meget rolig og sindig: „Vi ere nu efterhaanden ved disse Landes dygtige Statsøkonomis Medvirkning blevne satte i Stand til at faa vort Sukker bragt ned til 1½ d.